

Zakon o vrtcih /ZVrt/**(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili in komentarjem)**

UDK: 352/354:373.23/.24(497.4) (094.5)

dr. Boštjan Brezovnik

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o vrtcih /ZVrt/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o vrtcih /ZVrt/	2
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o vrtcih /ZVrt/	2
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o vrtcih /ZVrt/	3
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem	3
2.1	Predšolska vzgoja	3
2.1.2	Zagotavljanje vključevanja otrok v programe javne službe	3
2.1.3	Organizacija in vsebina predšolske vzgoje	4
2.1.4	Število otrok v vrtcih in sprejem otrok v vrtec	4
2.1.4	Financiranje javnih vrtcev	5
2.1.4.1	Sredstva lokalne skupnosti	5
2.1.4.2	Plačilo staršev	6
2.1.5	Financiranje zasebnih vrtcev	6
2.1.6	Financiranje predšolske vzgoje na domu Napaka! Zaznamek ni definiran.	
2.1.7	Evidenca socialnega položaja družin	7
	Ključne besede	7
	Uporabljene kratice	7
	Viri	7

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o vrtcih /ZVrt/**1.1 Pravna podlaga**

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a	57. člen	1

tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o vrtcih /ZVrt/ Uradni list RS, št. 100/05-UPB2, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUJFO in 55/17		2

tč.	povezani predpisi	določba	pojasnilo
1.2	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanju /ZOFVI/ Uradni list RS, št. 16/07-UPB5, 36/08, 58/09, 40/12-ZUJF, 57/12-ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 - ZVaj		

tč.	podrejeni predpisi	določba	pojasnilo
1.1.1	Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih Uradni list RS, št. 129/06, 79/08, 119/08, 102/09 in 62/10 – ZUPJS		12
1.1.2	Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo Uradni list RS, št. 97/03, 77/05, 120/05 in 93/15		11
1.1.3	Pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na		

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
	področju predšolske vzgoje Uradni list RS, št. 80/04		
1.1.4	Pravilnik o vzgojno-varstvenih družinah Uradni list RS, št. 64/96 in 76/08		6
1.1.5	Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje Uradni list RS, št. 27/14, 47/17 in 43/18		
1.1.6	Pravilnik o organiziranju, delovanju in financiranju oddelkov vrtcev, ki izvajajo krajše programe in so financirani iz državnega proračuna Uradni list RS, št. 43/18		
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o vrtcih /ZVrt/		
1	Določi izvajalce: <ul style="list-style-type: none"> • programa za predšolske otroke, • programa priprave otrok na osnovno šolo. 	12. člen	4
2	Sprejme sklep o začetku postopka za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali izvajanje predšolske vzgoje na podlagi koncesije.	10. člen	3
3	V skladu z ZVrt odloči o povečanju števila otrok v oddelku.	17. člen	5
4	Podaja soglasje vrtcu za organiziranje vzgoje in varstva otrok v vzgojno-varstvenih družinah.	18. člen (1.1.4) 2. člen	6
5	S splošnim aktom lahko podrobneje uredi vodenje in izpeljavo postopka vpisa otrok v vrtec.	2/20. člen	7
6	Na predlog sveta vrtca določi sestavo komisije za sprejem otrok ter kriterije za sprejem otrok v vrtec.	3/20. člen	7
7	Če je na nivoju občine oblikovan centralni čakalni seznam za sprejem otrok v vrtec, lahko občina določi krajši rok za podpis staršev pogodbe z vrtcem, vendar ne krajši kot pet delovnih dni.	3/20.c člen	7
8	Če je občina ustanoviteljica več vrtcev lahko določi, da se za vpis v vse vrtece na območju občine uvede enoten vpis v vrtece in vzpostavi centralna evidenca vpisanih otrok za vse vrtece v občini.	20.f člen	7
9	V proračunu zagotovi sredstva za namen sofinanciranja plačil staršev za varstvo otroka, ki ni bil sprejet v javni vrtec in je uvrščen na čakalni seznam.	1/24.b člen	9
10	V proračunu zagotovi sredstva za izvajanje dejavnosti javnega vrtca.	28. člen 28. a člen	12
11	Odloči o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki oziroma pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki po zaključnem računu javnega vrtca.	28. a člen	12
12	Lahko določi, da se staršem plačilo za vrtec, ki jim je določeno z odločbo pristojnega centra za socialno delo, še dodatno zniža.	28.b člen	12
13	Določi cene programa predšolske vzgoje.	31. člen	13, 14
14	V proračunu zagotovi sredstva za izvajanje dejavnosti zasebnega vrtca.	34. člen	16
15	V proračunu zagotovi sredstva za financiranje vzgojnega programa za pripravo otrok na osnovno šolo in brezplačnega prevoza otrok do kraja priprave na osnovno šolo.	(1.2) 13. člen 14. člen	
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o vrtcih /ZVrt/		
tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	Z zasebnim partnerjem sklene dogovor o zagotavljanju programa za predšolske otroke.	10.c člen	3
2	Z varuhom predšolskih otrok sklene pogodbo o sofinanciranju plačil staršev.	24.b člen	9
3	Pripravi predlog financiranja predšolske vzgoje.	28. člen	12, 16, 18

		34. člen	
		37. člen	
4	Z zasebnim vrtcem sklene pogodbo, s katero se podrobneje uredi financiranje.	36. člen	17
5	Izdaja odločbe druge stopnje o določitvi plačila staršev.	(1.1.1)	
		20. člen	
6	Z vrtcem sklene pogodbo o financiranju.	28. člen	12
7	Pooblastitev vrtca za zbiranje podatkov in vodenje evidence socialnega položaja družin.	45. člen	19

1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o vrtcih /ZVrt/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Pred sprejemom predlog letnega delovnega načrta vrtca pristojni organ uskladi vse določbe letnega delovnega načrta vrtca, ki imajo finančne učinke na proračun občine ustanoviteljice	3/21. člen	8
2	Pristojni organ nadzira porabo javnih sredstev v vrtcu.	26. člen	11
3	Ločeno vodi podatke o obsegu sredstev odobrenih dodatnih ugodnosti.	28.b člen	12
4	Lahko zahteva izpis in zagotovi vpogled v osebne podatke ki jih vrtec vodi v centralni evidenci na podlagi zakona, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja ter v podatke iz dokumentacije in evidenc, ki jih vrtec vodi na podlagi ZVrt.	45.a člen	19
5	Izbriše podatke iz evidence socialnega položaja družin po izpolnitvi namena, za katerega so bili zbrani.	2/48. člen	19
6	Posreduje podatke drugemu upravnemu organu oziroma drugi organizaciji, če je za njihovo uporabo pooblaščen z zakonom.	1/50. člen	20

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem

- 1 **Ustava RS** v 57. členu (izobrazba in šolanje) določa, da je izobraževanje svobodno in da država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo.

2.1 Predšolska vzgoja

- 2 Predšolsko vzgojo, ki jo izvajajo javni in zasebni vrtci, ureja **Zakon o vrtcih /ZVrt/**. Temeljne naloge vrtcev so pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti (2. člen ZVrt).

2.1.2 Zagotavljanje vključevanja otrok v programe javne službe

- 3 ZVrt določa, da kadar na območju občine stalnega prebivališča staršev ni vrtca, ki izvaja javno službo, oziroma vrtec nima prostih mest, starši pa izrazijo interes za vključitev v vrtec tolikšnega števila otrok, da bi se v skladu s standardi in normativi oblikoval en oddelek, je lokalna skupnost dolžna najkasneje v 30 dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo. Na tem mestu moramo opomniti, da se upošteva tudi interes staršev tujcev, ki nimajo stalnega prebivališča v RS, če je vsaj eden od staršev zavezanec za dohodnino. Kot občina stalnega prebivališča pa se šteje občina, kjer ima tujec, zavezanec za dohodnino, prijavljeno začasno prebivališče (10. člen ZVrt). Prostori vrtca se lahko zagotovijo tudi v stavbah, ki niso grajene za namen vrtcev, in sicer v stanovanjskih stavbah, upravnih in pisarniških stavbah, trgovskih in drugih stavbah za storitve dejavnosti ter v stavbah splošnega družbenega pomena, če je za to stavbo že izdano uporabno dovoljenje. V takšni stavbi lahko delujeta v skladu z normativi in standardi, ki določajo prostor in opremo vrtca, največ dva oddelka otrok. Za navedene stavbe ni potrebna sprememba namembnosti za dejavnost predšolske vzgoje (10.a člen ZVrt).

Občina je dolžna pri načrtovanju dejavnosti v prostoru načrtovati tudi ustrezne površine za dejavnost predšolske vzgoje v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje v strateškem delu občinskega prostorskega načrta. V izvedbenem delu občinskega prostorskega načrta mora opredeliti površine, namenjene dejavnosti predšolske vzgoje. Financiranje izgradnje vrtca je lahko predmet dogovora med občino in zasebnim partnerjem. Če se v vrtcu izvaja program javne službe, je treba v skladu s predpisi, ki urejajo javno-zasebno partnerstvo pri ureditvi medsebojnega razmerja opredeliti čas, v katerem občina prevzame lastništvo stavbe (10.b člen ZVrt).

Prostori vrtca se lahko zagotovijo tudi v prostorih zasebnega partnerja, ki opravlja dejavnost na območju občine, s katerim občina sklene dogovor o zagotavljanju programa za predšolske otroke, če so prostori zasebnega partnerja skladni z normativi in pogoji za prostor in opremo vrtca. Medsebojno razmerje občina in zasebni partner uredita s posebno pogodbo, v kateri lahko opredelita, da imajo otroci zaposlenih pri zasebnem partnerju prednost pri vključevanju v vrtec, ki je predmet javno-zasebnega partnerstva. Za organiziranje javnega vrtca v prostorih zasebnega partnerja se uporablja zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo. Za vrtec, ki deluje v prostorih zasebnega partnerja, velja ureditev o avtonomiji šolskega prostora, kot to določa zakon, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja (10.c. člen ZVrt).

2.1.3 Organizacija in vsebina predšolske vzgoje

- 4 Programe za predšolske otroke, ki se izvajajo v vrtcih, sprejme Strokovni svet RS za splošno izobraževanje. Navedeni program obsega: • ime programa, • strokovna izhodišča, • vzgojna področja in cilje ter • način in oblike sodelovanja s starši. Izvajalce programov pa določi lokalna skupnost oziroma več lokalnih skupnosti, če se tako dogovorijo (12.člen ZVrt).

2.1.4 Število otrok v vrtcih in sprejem otrok v vrtec

- 5 Kot določa ZVrt, število otrok v oddelku prvega starostnega obdobja ne sme presežati dvanajst otrok, v oddelku drugega starostnega obdobja pa dvaindvajset otrok. Pristojni organ lokalne skupnosti ustanoviteljice vrtca (občinski svet) lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v lokalni skupnosti odloči, da število otrok v oddelku presega navedeno število za največ dva otroka v oddelku (17. člen ZVrt).
- 6 ZVrt določa, da lahko vrtec organizira vzgojo in varstvo otrok tudi v vzgojno-varstveni družini. Ta oblika vzgoje in varstva se izvaja na domu in jo lahko opravlja vzgojitelj ali pomočnik vzgojitelja, ki je zaposlen v vrtcu, ali zasebni vzgojitelj. Pogoje za organiziranje vzgoje in varstva otrok v vzgojno-varstvenih družinah ter medsebojno pogodbeno razmerje med nosilcem izvajanja programa za predšolske otroke v vzgojno-varstveni družini in vrtcem določa **Pravilnik o vzgojno-varstvenih družinah**. Kot določa navedeni pravilnik vrtec organizira vzgojo in varstvo otrok v vzgojno-varstvenih v soglasju z ustanoviteljem. Ustanovitelj pa izda soglasje na podlagi ugotovitve, da vpis otrok v javni vrtec presega razpoložljiva prosta mesta (2. člen Pravilnika).
- 7 Javni vrtec vpisuje in sprejema predšolske otroke v svoje programe na podlagi prijav in prostih mest vse leto. Vrtec lahko sprejme otroka, ko je dopolnil starost enega leta oziroma ko je dopolnil starost najmanj najmanj mesecev. Vrtec mora najmanj enkrat letno objaviti javni vpis novincev za naslednje šolsko leto, ki ga uskladi z občino ustanoviteljico. Vodenje in izpeljavo postopka vpisa lahko občina ustanoviteljica podrobneje uredi s svojim aktom. Če je v vrtec vpisanih več otrok, kakor je v vrtcu prostih mest, odloča o sprejemu komisija za sprejem otrok. Sestavo komisije za sprejem otrok ter kriterije za sprejem otrok v vrtec določi občina ustanoviteljica na predlog sveta vrtca. V skladu z odločbo pristojnega organa ima prednost pri sprejemu v vrtec otrok s posebnimi potrebami. Prednost pri sprejemu v vrtec ima tudi otrok, za katerega starši predložijo mnenje centra za socialno delo o ogroženosti zaradi socialnega položaja družine. O vpisu in vključitvi otroka v vrtec ob starših, obvesti vrtec tudi občino ustanoviteljico in občino zavezanko za plačilo (20. člen ZVrt). Ob navedenem moramo opomniti na določila 20.c člena ZVrt, ki določa, da vrtec staršem otrok, ki so sprejeti v vrtec, ko je v vrtcu odločeno o vseh ugovorih staršev zoper obvestilo o prednostnem vrstnem redu otrok, pošlje poziv k sklenitvi pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih med vrtcem in starši. V pozivu vrtec izrecno navede, da se šteje, da so starši umaknili vlogo za vpis otroka v vrtec, če v 15 dneh od vročitve poziva ne podpišejo pogodbe z vrtcem. V navedenem primeru vrtec pozove k sklenitvi pogodbe starše naslednjega otroka po vrstnem redu iz čakalnega seznama. Če je na nivoju občine oblikovan centralni čakalni seznam (v skladu z 20.f členom ZVrt), lahko občina ne glede na navedeno določi krajši rok za podpis pogodbe z vrtcem, vendar ne krajši kot pet delovnih dni. S podpisom pogodbe med vrtcem in starši se šteje, da je otrok vključen v vrtec (20.c člen ZVrt).

Občina, ki je ustanoviteljica več vrtcev, lahko določi, da se za vpis v vse vrtce na njenem območju uvede enoten vpis otrok v vrtce in vzpostavi centralna evidenca vpisanih otrok za vse njene vrtce. V tem primeru občina določi za vse vrtce enake kriterije. Enoten vpis v vrtce poteka na način, pod pogoji in po postopku, ki ga določi občina s svojim aktom v skladu z določbami ZVrt. Z aktom lahko občina staršem omeji pravico do vpisa le v določeno število vrtcev in določi, da občina po končanih postopkih sprejema otrok v vrtce za tiste vrtce, ki imajo oblikovane čakalne sezname

otrok, te sezname združi v centralni čakalni seznam, tako da se prednostni vrstni red oblikuje po doseženem številu točk, ki ga je določila komisija za sprejem v posameznem vrtcu. Centralni čakalni seznam vsebuje podatke določene z ZVrt (iz prve in druge alineje petega odstavka 20.b člena ZVrt). Centralni čakalni seznam se objavi na oglasnih deskah v vseh vrtcih na območju občine in na njihovih spletnih straneh ter na spletni strani občine. Vrtec, ki ima prosto mesto, pozove starše otrok s čakalnega seznama k podpisu pogodbe o vključitvi otroka v vrtec, v skladu z določili akta občine. Če starši odklonijo sprejem otroka oziroma ne podpišejo pogodbe z vrtcem (kot to določa 20.c člen ZVrt), se ne more šteti, da so umaknili vlogo za vpis v vrtec, lahko pa se zaradi več zaporednih odklonitev ponujenega prostega mesta pod pogoji, ki jih določi občina v navedenem aktu (iz drugega odstavka 20.f člena ZVrt), otroka uvrsti na zadnje mesto čakalnega seznama (20.f. člen ZVrt).

- 8 Organizacijo in podrobno vsebino življenja in dela vrtca določi vrtec z letnim delovnim načrtom, ki ga sprejme svet vrtca. Kot določa ZVrt mora biti predlog letnega delovnega načrta vrtca pred sprejemom v vseh delih, ki imajo finančne učinke na proračun občine ustanoviteljice, predvsem pa glede vrste in števila oddelkov, števila otrok v oddelku, števila strokovnih delavcev ter poslovnega časa, usklajen s pristojno službo občine ustanoviteljice (21. člen ZVrt).

2.1.4 Občasno varovanje otrok na domu

- 9 Kot določa ZVrt lahko fizična oseba opravlja dejavnost varstva predšolskih otrok, ki ne vključujejo izvajanja javno veljavnega programa, kot varuh predšolskih otrok, če se vpiše v register pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo (24.a člen ZVrt). Varuhu predšolskih otrok pa se iz proračuna občine zagotavljajo sredstva za namen sofinanciranja plačil staršev za varstvo otrok, ki ni bil sprejet v javni vrtec in je uvrščen na čakalni seznam. Varuju pripadajo sredstva v višini 20% cene programa, v katerega bi bil otrok vključen, če bi bil sprejet v vrtec. Sredstva zagotavlja občina, v kateri imajo otrokovi starši stalno prebivališče oziroma občina, v kateri ima otrok stalno prebivališče skupaj z vsaj enim od staršev, za čas, ko je otrok uvrščen na čakalni seznam javnega vrtca. Javni vrtec, v katerega je bil otrok vpisan, je dolžan občini na njeno zahtevo posredovati vse podatke iz čakalnega seznama, na podlagi katerega se otroku prizna upravičenje do sofinanciranja varstva otrok. Podrobnejše pogoje za sofinanciranje plačil staršev za varstvo otrok pri varuhu se določi v pogodbi, ki jo skleneta občina in varuh 24.b člen ZVrt).

2.1.4 Financiranje javnih vrtecev

- 10 V skladu z ZVrt se programi predšolske vzgoje financirajo iz: • javnih sredstev, • sredstev ustanovitelja (občine), • plačil staršev ter • dotacij in drugih virov (25. člen ZVrt).
- 11 Porabo javnih sredstev v vrtcih nadzorujejo proračunska inšpekcija, računsko sodišče in pristojni organ občine ustanoviteljice vrtca (26. člen ZVrt).

2.1.4.1 Sredstva lokalne skupnosti

- 12 Iz proračuna občine se vrtcem zagotavljajo sredstva v višini razlike med ceno programov in plačilom staršev. Navedena sredstva zagotavlja občina, v kateri imajo starši skupaj z otrokom, ki je vključen v vrtec, stalno prebivališče oziroma ima stalno prebivališče skupaj z otrokom vsaj eden od staršev. Občina zagotavlja tudi sredstva za otroke tujcev, če ima vsaj eden od staršev skupaj z otrokom na njenem območju začasno prebivališče in je zavezanec za dohodnino v Republiki Sloveniji. Navedena cena programa vsebuje stroške vsebuje stroške vzgoje, varstva in prehrane, ki jih sestavljajo: • stroški dela zaposlenih v vrtcu, ki se ugotavljajo v skladu z zakonom, normativi in standardi ter kolektivno pogodbo; • stroški materiala in storitev, potrebnih za izvajanje programa in • stroški živila za otroke. Če je občina ustanoviteljica več vrtecev, lahko sprejme sklep, v katerem določi enotno ceno za enake programe, ki velja za vse vrtece, kot osnova za plačilo staršev in plačilo razlike med ceno programa in plačilom staršev, ki jo krije občina. Iz proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za investicijsko vzdrževanje in sredstva za investicije v nepremičnine in opremo javnih vrtecev, lahko pa tudi vrtecev s koncesijo. Občina ustanoviteljica javnemu vrtcu zagotavlja tudi sredstva za pokrivanje stroškov iz naslova dejavnosti in nalog, potrebnih za izvajanje programa za predšolske otroke, ki jih ni mogoče všteti v ceno programa. Metodologijo določanja stroškov, ki so elementi za oblikovanje cen programov in stroške, ki se ne vštejejo v ceno programa, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo. Ob navedenem moramo opomniti, da ustanoviteljica sklene z vrtcem pogodbo o financiranju (28. člen ZVrt). Vrtec, ki izvaja javno službo, občini ustanoviteljici mesečno izdaja zahtevke za kritje stroškov (iz drugega odstavka 28. člena ZVrt). Presežek prihodkov nad odhodki iz naslova cen programov v vrtcu, ki izvaja javno službo, se upošteva pri prvi naslednji določitvi cene

programov. O razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki oziroma pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki po zaključnem računu javnega vrtca odloči občina ustanoviteljica (28.b člen ZVrt). Ob navedenem moramo opomniti, da lahko občina s svojim aktom določi, da se staršem plačilo za vrtec, ki jim je določeno z odločbo pristojnega centra za socialno delo, še dodatno zniža in o tem obvesti vrtec. Vrtec dodatno znižanje upošteva pri izstavitvi računa staršem in zahtevka občini. Občina mora voditi podatke o obsegu sredstev navedenih odobrenih dodatnih ugodnost (28.b člen ZVrt).

2.1.4.2 Plačilo staršev

- 13 Osnova za plačilo staršev je cena programa, v katerega je otrok vključen. Navedena cena programa pa obsega stroške vzgoje, varstva in prehrane otroka v vrtcu in ne vsebuje sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje. Osnova za plačilo staršev otrok s posebnimi potrebami je cena programa za druge enako stare otroke. Osnova za plačilo staršev otrok, ki so vključeni v oddelke vrtcev na območjih s posebnimi razvojnimi problemi, je cena enakega programa, ki velja v vrtcu na območju občine oziroma povprečna cena enakih programov, ki veljajo v vrtcih na območju občine. V tej zvezi naj opomnimo, da je v primeru, ko so na območju lokalne skupnosti vsi oddelki vrtca oblikovani na podlagi posebnega normativa, ki veljajo za vzgojo otrok na območjih s posebnimi razvojnimi problemi, na narodno mešanih območjih ter za vzgojo otrok Romov, osnovna za plačilo staršev povprečna cena enakega programa v Republiki Sloveniji (30. člen ZVrt). Plačila staršev za programe v vrtcih pa podrobneje določa **Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih**.
- 14 Navedene cene programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo predlaga vrtec, skupaj s predlogom finančnega načrta, pripravljenega v skladu z izhodišči, ki veljajo za občinski proračun. Ceno programa pa določi pristojni organ občine (občinski svet) ustanoviteljice oziroma koncedentke (31. člen ZVrt).
- 15 Občina (občinski svet) določi plačila staršev na podlagi lestvice, ki starše razvršča v razrede, upošteva dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in upošteva premoženje družine. ZVrt določa, da so starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, plačila oproščeni. Slednje velja tudi za zasebne vrtce, ki jim pripadajo javna sredstva na podlagi ZVrt. Ob navedenem lahko lokalna skupnost v izjemnih primerih pri določitvi plačila staršev upošteva na podlagi podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodi pristojni davčni organ ali center za socialno delo, poleg navedenega dohodka in premoženja tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni položaj družine. Plačilo staršev za vrtec se določi v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Starši, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva ali več otrok, plačajo za mlajšega otroka 30% plačila, ki jim je določeno v skladu z zakonom, kot znižano plačilo vrtca, za vsakega nadaljnjega mlajšega otroka pa so plačila oproščeni. Sredstva v višini razlike do znižanega plačila vrtca, se vrtcem zagotavljajo iz državnega proračuna. Ne glede na navedeno starši, ki niso zavezanci za dohodnino v Republiki Sloveniji, plačujejo polno ceno programa, v katerega je otrok vključen (32. člen ZVrt).

2.1.5 Financiranje zasebnih vrtcev

- 16 Zasebnim vrtcem pripadajo sredstva iz proračuna občine, če izpolnjujejo naslednje pogoje: • če izvajajo najmanj poldnevni program, • če imajo vključenih najmanj za en oddelek predšolskih otrok, • če imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in če so dostopni vsem otrokom. Osnova za izračun obveznosti občine za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, pa je cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine zmanjšana za znesek, ki bi ga za otroka plačali starši, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. ZVrt določa, da zasebnemu vrtcu za posameznega otroka pripada 85% navedenih sredstev. Za uveljavitev navedene pravice do financiranja mora zasebni vrtec voditi evidenco plačila staršev, podatke iz navedenih evidenc pa mora posredovati občini, ki je po ZVrt dolžna vrtcu zagotavljati javna sredstva. V primeru, da pa na območju občine ni javnega vrtca, se obseg navedenih sredstev izračuna na podlagi povprečja cen istovrstnih programov, ki veljajo za območje Republike Slovenije na dan 1. septembra tekočega leta in jih objavi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo (34. člen ZVrt).
- 17 ZVrt namenja posebno pozornost tudi plačam strokovnih delavcev v zasebnem vrtcu, ki se financira iz javnih sredstev. Zvrt tako določa, da se financiranje iz proračuna lokalne skupnosti ukine, če se plače oblikujejo v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, ki veljajo za javne vrtce (35. člen ZVrt). Navedeno financiranje zasebnega vrtca se podrobneje uredi s pogodbo (36. člen ZVrt).

2.1.6 Evidenca socialnega položaja družin

- 18** Kot določa ZVrt, mora lokalna skupnost (občinska uprava) voditi evidenco socialnega položaja družin zaradi določitve plačila staršev. Navedena evidenca vsebuje podatke o: • dohodkih, prejemkih in premoženju družinskih članov, • številu družinskih članov, • drugih dejstvih in okoliščinah, ki vplivajo na določitev višine plačila ter • plačilih staršev. Lokalna skupnost (občinska uprava) zbira podatke o dohodkih, prejemkih in premoženju družinskih članov ter številu družinskih članov samo za starše, ki uveljavljajo znižano plačilo za vrtece. Podatke o drugih dejstvih, ki vplivajo na določitev višine plačila, pa zbirajo samo v izjemnih primerih, ki jih določa ZVrt. V tej zvezi naj opomnimo, da lahko ustanovitelj (občinski svet) za zbiranje podatkov in vodenje evidence socialnega položaja družin pooblasti vrtec (45. člen ZVrt) (navedena določila četrtega, petega, šestega, sedmega in osmega odstavka 45. člena ZVrt se prenehajo uporabljati z začetkom uporabe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev /ZUPJS/¹). Vrtec mora občini, ki je v skladu z ZVrt zavezanca za plačilo razlike med ceno programa in plačilom staršev, za namen preverjanja pravilnosti izstavljenega mesečnega zahtevka, na njeno zahtevo predložiti izpis in zagotoviti vpogled v osebne podatke, ki jih vrtec vodi v centralni evidenci na podlagi zakona, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja ter v podatke iz dokumentacije in evidenc, ki jih vrtec vodi na podlagi ZVrt (45.a člen ZVrt). Podatki iz evidence socialnega položaja družin se izbrisajo po izpolnitvi namena, za katerega so bili zbrani (48. člen ZVrt).
- 19** V skladu z ZVrt sme lokalna skupnost (občinska uprava) dati podatke drugemu upravnemu organu oziroma drugi organizaciji, če je za njihovo uporabo pooblaščen z zakonom. ZVrt še navaja, da se smejo osebni podatki pri obdelavi uporabljati in objavljati tako, da identiteta posameznika ni razvidna (50. člen).

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, občinski svet, župan, občinska uprava, pristojnosti, izobraževanje, predšolska vzgoja, vrtec.

Uporabljene kratice

ZVrt - Zakon o vrtcih /ZVrt/ (Uradni list RS, št. 100/05-UPB2, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUJFO, 55/17).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanju /ZOFVI/ (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB5, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj).

Zakon o vrtcih /ZVrt/ (Uradni list RS, št. 100/05-UPB2, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUJFO in 55/17).

Podzakonski akti

Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih (Uradni list RS, št. 129/06, 79/08, 119/08, 102/09 in 62/10 – ZUPJS).

Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo (Uradni list RS, št. 97/03, 77/05, 120/05 in 93/15).

Pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju predšolske vzgoje (Uradni list RS, št. 80/04).

Pravilnik o vzgojno-varstvenih družinah (Uradni list RS, št. 64/96 in 76/08).

¹ Kot je določeno z 65. členom Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev /ZUPJS/ začne ZUPJS veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS, to je 14. avgusta 2010, uporabljati pa se začne 1. junija 2011, razen določb o državni štipendiji, znižanem plačilu vrta, o subvenciji malice za učence in dijake, subvenciji za kosila učencev ter o subvenciji prevoza za dijake in študente, ki se začnejo uporabljati 1. septembra 2011.

Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (Uradni list RS, št. 27/14, 47/17 in 43/18).

Pravilnik o organiziranju, delovanju in financiranju oddelkov vrtcev, ki izvajajo krajše programe in so financirani iz državnega proračuna (Uradni list RS, št. 43/18).